

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z - 26/112232
Datum: 28 september 2026
Onderwerp: Monitor jeugdhulp Wassenaar 2025
Bijlage(n):

1. *Regiovisie Monitor Jeugdhulp Haaglanden 2025*
2. *Dashboard jeugdhulp Wassenaar 2025*
3. *Toelichting dashboard jeugdhulp Wassenaar 2025*
4. *Preventie en jeugdhulp Wassenaar 2025*

Geachte Raad,

Met deze brief wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de jeugdhulp in Wassenaar in het afgelopen jaar (2025). Daarbij wordt gebruikgemaakt van de Regiovisie Monitor Jeugdhulp Haaglanden 2025, het Dashboard Jeugdhulp Wassenaar 2025, de toelichting op het dashboard en de notitie *Preventie en jeugdhulp Wassenaar 2025*.

Wat is jeugdhulp?

Jeugdhulp varieert van ondersteuning bij opvoed- en opgroevragen tot specialistische behandeling van complexe problematiek. Specialistische jeugdhulp vraagt om specifieke deskundigheid en kan niet vanuit algemene voorzieningen of lichte lokale ondersteuning worden geboden. Binnen de specialistische jeugdhulp onderscheiden we onder meer:

- **Jeugd-ggz:** onderzoek en behandeling van psychische of psychiatrische problemen, zoals angst, depressie, trauma of ernstige gedragsproblemen.
- **Ambulante jeugdhulp:** begeleiding of behandeling bij opvoed-, gedrags-, ontwikkelings- of gezinsproblemen, waarbij de jeugdige thuis blijft wonen.
- **Dagbehandeling:** een intensief en gestructureerd behandelprogramma gedurende één of meer dagdelen per week, terwijl de jeugdige thuis woont.
- **Jeugdhulp met verblijf:** intensieve begeleiding of behandeling wanneer thuis wonen tijdelijk niet mogelijk of veilig is, bijvoorbeeld in een pleeggezin, gezinshuis of behandelgroep.

Deze vormen kunnen elkaar overlappen. Zo wordt jeugd-ggz meestal ambulant geboden, maar kan bij ernstige problematiek ook dagbehandeling of verblijf nodig zijn. Het uitgangspunt is dat

jeugdigen zoveel mogelijk in een gezinsomgeving opgroeien, bij voorkeur in het eigen gezin en anders bijvoorbeeld bij familie of in een pleeggezin.

Specialistische jeugdhulp wordt door Wassenaar samen met de andere gemeenten in Haaglanden regionaal ingekocht via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH). De Jeugdwet omvat daarnaast jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdbescherming betreft verplichte begeleiding van gezinnen wanneer de veiligheid of ontwikkeling van een jeugdige ernstig wordt bedreigd. Jeugdreclassering is begeleiding van jeugdigen die met politie of justitie in aanraking zijn gekomen. Deze maatregelen worden uitgevoerd door gecertificeerde instellingen en door de gemeente bekostigd.

Ouders en verzorgers zijn primair verantwoordelijk voor het gezond en veilig opgroeien van hun kinderen. Opvoed- en opgroevragen horen deels bij het gewone leven en vragen niet altijd om professionele jeugdhulp. Daarom wordt eerst gekeken naar wat het gezin zelf, met hulp van het sociale netwerk en algemene voorzieningen, kan organiseren.

Om gezinnen hierbij te ondersteunen, investeert Wassenaar in een sterk preventief lokaal veld. Het Sociaal Team Wassenaar (STW) vormt de gemeentelijke toegang tot ondersteuning en jeugdhulp en is een netwerkorganisatie van de gemeente en maatschappelijke organisaties. Ook huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen mogen rechtstreeks verwijzen naar jeugdhulp. Zij kunnen daarbij afstemmen met of verwijzen via het STW, zodat wordt bekeken of preventieve ondersteuning mogelijk is of jeugdhulp nodig is.

Rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende rol bij de uitvoering van de Jeugdwet. Met de monitor jeugdhulp wordt de raad geïnformeerd over ontwikkelingen in het gebruik van jeugdhulp, de kostenontwikkeling en het lokale en regionale beleid. De monitor biedt daarmee een basis voor het gesprek over de maatschappelijke effecten van het jeugdbeleid en de keuzes die nodig zijn om de jeugdhulp ook in de toekomst toegankelijk, passend en betaalbaar te houden.

De raad heeft de afgelopen jaren belangrijke beleidsmatige en juridische kaders vastgesteld, waaronder de Regiovisie Jeugdhulp Haaglanden 2021-2026, het Regionale Inkoopkader Jeugdhulp Haaglanden 2025, de Verordening Jeugdhulp gemeente Wassenaar 2025 en het Lokaal Jeugdbeleid gemeente Wassenaar 2026. Ook de komende jaren blijft de raad betrokken bij de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd, de verdere ontwikkeling van het preventieve veld, de versterking van de lokale toegang en de voorbereidingen op de regionale inkoop van jeugdhulp per 1 januari 2028.

Hervormingsagenda Jeugd

De wijze waarop jeugdhulp wordt georganiseerd, is landelijk volop in ontwikkeling. Het Rijk, gemeenten, jeugdhulpaanbieders en cliëntenorganisaties werken gezamenlijk aan de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze agenda is erop gericht dat kinderen en gezinnen tijdig passende hulp krijgen en dat de jeugdhulp ook op langere termijn toegankelijk, kwalitatief goed en financieel houdbaar blijft.

Om dit te bereiken wordt ingezet op het versterken van preventie en het netwerk rondom jeugdigen en gezinnen, het normaliseren van opvoed- en opgroevraagstukken, het beperken van onnodige medicalisering, stevige lokale teams en een betere samenwerking tussen onderwijs, zorg en ondersteuning. Daarnaast wordt gewerkt aan een eenvoudiger en meer gezinsgerichte aanpak bij zorgen over veiligheid binnen gezinnen en aan het beheersbaar houden van de kosten van specialistische jeugdhulp.

Stand van zaken jeugdhulp in Wassenaar in 2025

De monitor richt zich voornamelijk op regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp. Deze hulp wordt namens de gemeenten in Haaglanden gezamenlijk ingekocht via het SbjH, omdat samenwerking nodig is om voldoende specialistisch aanbod beschikbaar, kwalitatief goed en betaalbaar te houden. Naast deze regionaal ingekochte hulp investeert Wassenaar lokaal in preventie, toegang en ondersteuning, bijvoorbeeld via het STW, schoolmaatschappelijk werk, de praktijkondersteuner jeugd bij de huisarts (POH Jeugd) en opvoedondersteuning. Het onderscheid tussen regionale en lokale ondersteuning is van belang om de cijfers in de monitor goed te kunnen duiden.

Groei van het aantal cliënten en de kosten

In 2025 ontving 10,4% van de jeugdigen in Wassenaar jeugdhulp, tegenover 11,4% landelijk. Tegelijkertijd is het aantal jeugdigen en jongeren van 0 tot 23 jaar in Wassenaar de afgelopen jaren per saldo licht afgenomen. De toename van het jeugdhulpgebruik wordt daarmee niet verklaard door demografische groei. Het aantal jeugdigen met regionaal ingekochte jeugdhulp steeg in 2025 van 644 naar 701 (+8,9%). Een deel van de jeugdigen ontvangt meerdere jaren jeugdhulp.

De in het dashboard opgenomen kosten stegen van € 5,65 miljoen naar € 6,1 miljoen. De totale kosten van geïndiceerde jeugdhulp bedroegen circa € 7 miljoen. Dit is jeugdhulp die wordt ingezet nadat is vastgesteld dat een jeugdige professionele hulp nodig heeft. Hieronder vallen ook persoonsgebonden budgetten (pgb's), lokale maatwerkovereenkomsten en landelijk gecontracteerd aanbod. Inclusief overige lasten, zoals personele lasten, de lasten van het jeugdteam en de bijdrage aan het SbjH, bedroegen de totale lasten voor jeugdhulp circa € 8,1 miljoen. De gemiddelde kosten per cliënt zijn ten opzichte van 2024 gedaald. Naast het grotere aantal cliënten zijn ook loon- en prijsontwikkelingen en het aantal, de duur en de intensiteit van de trajecten van invloed op de totale kosten.

Duiding van de groei en kosten

Jeugd-ggz is de meest gebruikte vorm van jeugdhulp in Wassenaar, gevolgd door ambulante jeugdhulp. De groei van de jeugd-ggz past in een bredere landelijke ontwikkeling van toenemende mentale gezondheidsvragen. Wassenaar is daarin niet uitzonderlijk.

De ontwikkeling in Wassenaar verschilt van het regionale beeld: waar het aantal cliënten in Wassenaar steeg, is het aantal jeugdigen met regionaal ingekochte jeugdhulp in Haaglanden gestabiliseerd. De gemiddelde kosten per cliënt stegen regionaal met 5,3%, ongeveer gelijk aan de contractuele indexatie.

Een relatief klein aantal jeugdigen heeft zeer intensieve jeugdhulp nodig, soms met verblijf. In Wassenaar gaat het jaarlijks om circa 15 kinderen en jongeren met acute, ernstige of meervoudige problematiek. Deze hulp is noodzakelijk en slechts beperkt preventief te beïnvloeden. Door de hoge kosten per traject kan deze kleine groep een groot effect hebben op de totale uitgaven. Hierdoor kunnen de kosten van jaar tot jaar schommelen.

Beheersbaarheid van de jeugdhulp

Niet alle jeugdhulp kan worden voorkomen. Beheersbaarheid vraagt daarom naast preventie en vroegsignalering ook om het gericht inzetten van de juiste vorm en zwaarte van hulp en het voorkomen dat specialistische hulp langer of intensiever wordt geboden dan nodig.

Lokaal wordt ingezet op vroegsignalering, een sterke toegang en samenwerking met onder meer huisartsen, scholen en jeugdhulpaanbieders. Deze inzet krijgt onder meer vorm via de POH Jeugd, opvoedondersteuning, ambulante gezinsbegeleiding, de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en Mentaal Lokaal Wassenaar. Door het jeugdhulpgebruik gericht te analyseren naar leeftijdsgroep, verwijzer en hulpvorm, kan beter worden bepaald waar bijsturing nodig en mogelijk is. Ook worden bij subsidieverlening en lokale contractering de noodzaak, samenhang en doelmatigheid van het aanbod tegen het licht gehouden.

Regionaal wordt gewerkt aan een nieuwe inkoop van specialistische jeugdhulp. Het aanbod wordt daarbij ingedeeld in vijf segmenten: **verblijf en crisis, hoogspecialistische jeugd-ggz, dagbehandeling en dagbesteding, onderwijs-jeugdhulp en veelvoorkomende jeugdhulp**. Per segment worden afspraken gemaakt die aansluiten bij de aard en zwaarte van de hulp. Bij verblijf ligt de nadruk bijvoorbeeld op het voorkomen en verkorten ervan, terwijl bij dagbehandeling, dagbesteding en onderwijs-jeugdhulp de aansluiting op onderwijs belangrijk is.

Voor Wassenaar is in het bijzonder segment 5, de veelvoorkomende jeugdhulp, van belang. Dit betreft hulp bij relatief vaak voorkomende problemen. Deze hulp wordt doorgaans ambulant en tijdelijk ingezet. De nadruk ligt op herstel binnen het gezin en het eigen netwerk, deelname aan het gewone leven en een betaalbare en doelmatige inzet. Een goede aansluiting op de lokale toegang en ondersteuning moet helpen voorkomen dat zwaardere of langduriger specialistische hulp wordt ingezet dan nodig.

Conclusie

De monitor laat zien dat het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in Wassenaar groeit, terwijl de jeugdpopulatie licht afneemt en het gebruik nog steeds lager ligt dan het landelijke gemiddelde. Deze ontwikkeling past in een breder landelijk beeld. De totale kosten stijgen vooral door het grotere aantal cliënten en blijven gevoelig voor een beperkt aantal noodzakelijke, intensieve trajecten waarop preventief weinig grip bestaat. Beheersbaarheid vraagt daarom om een combinatie van preventie en vroegsignalering, een sterke lokale toegang, inzicht in de groei en regionale inkoop en sturing. Tegelijkertijd moet specialistische hulp beschikbaar blijven voor jeugdigen en gezinnen die deze hulp nodig hebben.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.